

თვითრეგულირების, ურთიერთობების, თვითშემეცნების უნარების
განვითარება მეორე კლასის მოსწავლეებში

ანი შაბურიშვილი

ვერიკო ბუკია

ნინო შველიძე

*სამაგისტრო ნაშრომი წარდგენილია ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის ბიზნესის,
ტექნოლოგიისა და განათლების ფაკულტეტზე (შესაბამისი) მაგისტრის აკადემიური
ხარისხის მინიჭების მოთხოვნების შესაბამისად*

დაწყებითი საფეხურის მასწავლებლის განათლება (I-VI კლასები)

აკადემიური ხელმძღვანელები: მარიკა კირვალიძე, ვიქტორია უშანგიშვილი
ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

პროექტის ხელმძღვანელი: ნინო სამხარაძე, ქალაქ თბილისის კერძო სკოლა:
შპს” თანამედროვე განათლების აკადემია-სკოლა და ბაღი”

ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტი

თბილისი, 2025

განაცხადი

„წარდგენილი ნაშრომის ავტორები, ვაცხადებთ, რომ ნაშრომი წარმოადგენს ჩვენს ორიგინალურ ნამუშევარს და არ შეიცავს სხვა ავტორების მიერ აქამდე გამოქვეყნებულ, გამოსაქვეყნებლად მიღებულ ან დასაცავად წარდგენილ მასალებს, რომლებიც ნაშრომში არ არის მოხსენიებული ან ციტირებული სათანადო წესების შესაბამისად”.

ანი შაბურიშვილი

ვერიკო ბუკია

ნინო შველიძე

მადლობა

მადლობას ვუხდით ქალაქ თბილისის კერძო სკოლის, “თანამედროვე განათლების აკადემიის”, პედაგოგს, პროექტის ხელმძღვანელ, ნინო სამხარაძეს, კვლევის განხორციელებისთვის საჭირო გარემოს შექმნის, პროცესის ორგანიზებული მიმდინარეობის ხელშეწყობისა და კვლევაში მონაწილეობისათვის.

გარდა ამისა, მადლობას ვუხდით კვლევაში მონაწილე მოსწავლეებს, რომლებმაც თავიანთი აქტიურობითა და ცნობისმოყვარეობით მნიშვნელოვანი წვლილი შეიტანეს კვლევის პროცესში.

ასევე, გულწრფელი მადლიერება გვინდა გამოვხატოთ აკადემიური ხელმძღვანელების, ქალბატონ მარიკა კირვალიძისა და ქალბატონ ვიქტორია უშანგიშვილის მიმართ. მათი მხარდაჭერა, აქტიური ჩართულობა და უკუკავშირი კვლევის ჯგუფს ეხმარებოდა სირთულეების დაძლევაში.

დასასრულს, მადლობას ვუხდით ილიას სახელმწიფო უნივერსიტეტის განათლების სკოლის პროფესორებს და აკადემიური წერის ცენტრის მოწვეულ მასწავლებლებს სემინარებისა და რეკომენდაციებისთვის, რომელიც დაგვეხმარა კვლევის ჯგუფს სამაგისტრო ნაშრომის გაუმჯობესებაში.

სარჩევი

1. სოციალურ-ემოციური უნარების არსი	10
2. სოციალურ-ემოციური უნარების განვითარების ისტორია	11
3. სოციალურ-ემოციური უნარების განვითარების მნიშვნელობა	14
4. სოციალურ-ემოციური უნარების განვითარების მოთხოვნები ქართულ ზოგადსაგანმანათლებლო სისტემაში	15
5. სოციალურ-ემოციური უნარების მოდელები	16
5.1 CASEL-ის მოდელი	17
5.2 CLOVER- ის მოდელი	18
5.3 IRS-ის მოდელი	20
6. სოციალურ-ემოციური უნარები დაწყებით კლასებში	22
7. სოციალურ-ემოციური უნარების შეფასება	24
8. საკითხის შეჯამება	25
9. კვლევის მიზანი	25
9.1 საკვლევი კითხვები დიაგნოსტიკისთვის	26
9.2 საკვლევი კითხვები ინტერვენციებისთვის და შედეგების შეფასებისთვის	26
10. ორგანიზაციული/კლასის კონტექსტი	26
11. თეორიული ჩარჩო	28
12. კვლევის მეთოდოლოგია	31
13. მეთოდები კვლევის პროცესის შეფასებისთვის	32
13.1 პირველი ეტაპი: ფონური დაკვირვება	34
13.2 მეორე ეტაპი: ფოკუსირებული დაკვირვება	38

14. მოსწავლეებთან სიტუაციების განხილვა (ქეისები).....	42
15. ინტერვიუ.....	44
16. დიაგნოსტიკის შედეგები	45
16.1 ქეისების ანალიზი	45
16.2 მასწავლებლებთან ჩატარებული ინტერვიუების ანალიზი	49
16.2.1 ინგლისურის მასწავლებელთან ჩატარებული ინტერვიუს ანალიზი.....	49
16.2.2 კლასის დამრიგებელთან ჩატარებული ინტერვიუს ანალიზი	50
16.2.3 ხელოვნების მასწავლებელთან ჩატარებული ინტერვიუს ანალიზი	52
16.2.4 დამრიგებლის ასისტენტთან ჩატარებული ინტერვიუს ანალიზი	53
16.2.5 მუსიკის მასწავლებელთან ჩატარებული ინტერვიუს ანალიზი.....	55
16.2.6 სპორტის მასწავლებელთან ჩატარებული ინტერვიუს ანალიზი	56
16.2.7 მასწავლებლებთან ჩატარებული ინტერვიუების შედარებითი ანალიზი:	56
17. ფოკუსჯგუფი მშობლებისთვის	58
18. დიაგნოსტიკის ძირითადი მიგნებები	60
19. მასწავლებლებთან ჩატარებული შემაჯამებელი ინტერვიუების ანალიზი	61
19.1 ინგლისურის მასწავლებელთან ჩატარებული ინტერვიუს ანალიზი	61
19.2 კლასის დამრიგებელთან ჩატარებული ინტერვიუს ანალიზი.....	63
19.3 ხელოვნების მასწავლებელთან ჩატარებული ინტერვიუს ანალიზი.....	64
19.4 დამრიგებლის ასისტენტთან ჩატარებული ინტერვიუს ანალიზი.....	66
19.5 მუსიკის მასწავლებელთან ჩატარებული ინტერვიუს ანალიზი	67
19.6 სპორტის მასწავლებელთან ჩატარებული ინტერვიუს ანალიზი.....	68
19.7 ინტერვიუების შედეგების შეჯამება	70
20. მოსწავლეთა სადიაგნოსტიკო შედეგების ანალიზი.....	71

21. ინტერვენციების დაგეგმვა.....	72
22. ინტერვენციების შეფასება	74
<i>ინტერვენციების განხორციელება/ანალიზი</i>	<i>74</i>
ინტერვენცია 1.....	74
ინტერვენცია 2.....	78
ინტერვენცია 3.....	81
ინტერვენცია 4.....	82
ინტერვენცია 5.....	86
ინტერვენცია 6.....	89
ინტერვენცია 7.....	90
ინტერვენცია 8.....	93
ინტერვენცია 9.....	97
ინტერვენცია 10.....	100
ინტერვენცია 11.....	102
ინტერვენცია 12.....	104
23. მიგნებები ინტერვენციების შეფასების საფუძველზე:.....	107
24. კვლევის შეზღუდვები	107
25. დასკვნა და რეკომენდაციები	108
26. დანართები	110
<i>დანართი 1: ინტერვიუს კითხვარი მასწავლებლებისთვის</i>	<i>110</i>
<i>დანართი 2: საგაკვეთილო პროცესში მოსწავლის სოციალურ-ემოციური უნარების განვითარების ხელშეწყობაზე ფოკუსირებული დაკვირვების რუბრიკა</i>	<i>111</i>
<i>დანართი 3: სიტუაციური ქეისები.....</i>	<i>116</i>

დანართი 4: შემაჯამებელი ინტერვიუს შეკითხვები მასწავლებლებისთვის.....	118
დანართი 5: ფონური დაკვირვების ცხრილი/სქემა	119
დანართი 6: ეზოს აქტივობაში და კვების დროს მოსწავლის სოციალურ-ემოციური უნარების განვითარების ხელშეწყობაზე ფოკუსირებული დაკვირვების რუბრიკა....	119
დანართი 7: დაკვირვების ცხრილი.....	128
დანართი 8: კითხვარი მშობლებისთვის.....	130
დანართი 9: მოსწავლეთა სადიაგნოსტიკო შედეგების ანალიზი	131
დანართი 10: ინტერვენციების პერიოდის გეგმა.....	138
დანართი 11: ინტერვენცია 1	143
დანართი 12: ინტერვენცია 2.....	146
დანართი 13: ინტერვენცია 3	148
დანართი 14 : ინტერვენცია 4.....	151
დანართი 15: ინტერვენცია 5.....	152
დანართი 16: ინტერვენცია 6.....	153
დანართი 17: ინტერვენცია 7.....	155
დანართი 18: ინტერვენცია 8.....	157
დანართი 19: ინტერვენცია 9.....	161
დანართი 20: ინტერვენცია 10.....	169
დანართი 21: ინტერვენცია 11.....	170
დანართი 22: ინტერვენცია 12.....	172

აბსტრაქტი

წარმოდგენილი ნაშრომი, თემით „თვითრეგულირების, ურთიერთობების, თვითშემეცნების უნარების განვითარება მეორე კლასის მოსწავლეებში“, ეფუძნება დიზაინის კვლევას და მოიცავს საგანმანათლებლო ინტერვენციების ეტაპობრივად განხორციელების პროცესს. მოსწავლეებში სოციალურ-ემოციური უნარების კუთხით არსებული ვითარება შევისწავლეთ კვლევის თვისებრივი მეთოდების გამოყენებით. დიაგნოსტიკის შედეგების ანალიზზე დაყრდნობით, შემუშავდა და განხორციელდა ინტერვენციები მოსწავლეთა თვითრეგულირების, თვითცნობიერებისა და ურთიერთობების უნარების გასაუმჯობესებლად როგორც გაკვეთილებზე, ისე არასაკვეთილო პერიოდში. ინტერვენციების ეფექტურობის შეფასების მიზნით განხორციელდა ფოკუსირებული დაკვირვება გაკვეთილებზე, შესვენებსა და დამრიგებლის ასისტენტის მიერ ჩატარებულ აქტივობებზე, ჩატარდა ინტერვიუები მასწავლებლებთან, ქეისებზე დაყრდნობით დისკუსია მოსწავლეებთან, ასევე გაანალიზდა სხვადასხვა ინტერვენციის დროს მოსწავლეთა მიერ შესრულებული ნამუშევრები. კვლევის შედეგებმა აჩვენა, რომ ცალკეულ მოსწავლეებში სოციალურ-ემოციური უნარების გაუმჯობესება იყო თვალსაჩინო. ამასთან, კლასის ზოგად დონეზეც შეიმჩნეოდა მნიშვნელოვანი ცვლილებები. მაგალითისთვის, გაიზარდა მოსწავლეების ურთიერთდახმარების შემთხვევები, გაუმჯობესდა კომუნიკაციის ხარისხი და აქტიური ჩართულობა ჯგუფურ სამუშაოებში, რაც მიუთითებს სოციალური ცნობიერებისა და ურთიერთობის უნარების გაძლიერებაზე. მოსწავლეები უფრო ხშირად იღებდნენ პასუხისმგებლიან გადაწყვეტილებებს როგორც სწავლასთან, ისე თანაკლასელებთან ურთიერთობაში. საერთო ჯამში, განხორციელებული ინტერვენციები დადებითად აისახა არა მხოლოდ კლასის დინამიკასა და ცალკეულ მოსწავლეებზე.

ABSTRACT

The presented work, entitled “Development of Self-Regulation, Relationship, and Self-Awareness Skills in Second Grade Students,” is based on design research and involves a step-by-step iterative process of educational interventions. The work discusses ways to support social-emotional skills, through which second grade students strive to better control their feelings and behaviors, cooperate, and communicate.

Using the research methodology, special activities and resources were created, which were implemented in the process of several interventions. After the completion of each intervention, a detailed evaluation was written, which updated and improved the research design.

To assess the effectiveness of the interventions, both preliminary and follow-up interviews were conducted with teachers, on the basis of which it was possible to assess the progress of students. At the final stage, the activities performed by students and the state of development of emotion management skills were analyzed.

Our studies have shown which individual students showed significant improvements in social and emotional skills.